

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 13.02.2023. – 17.02.2023.**

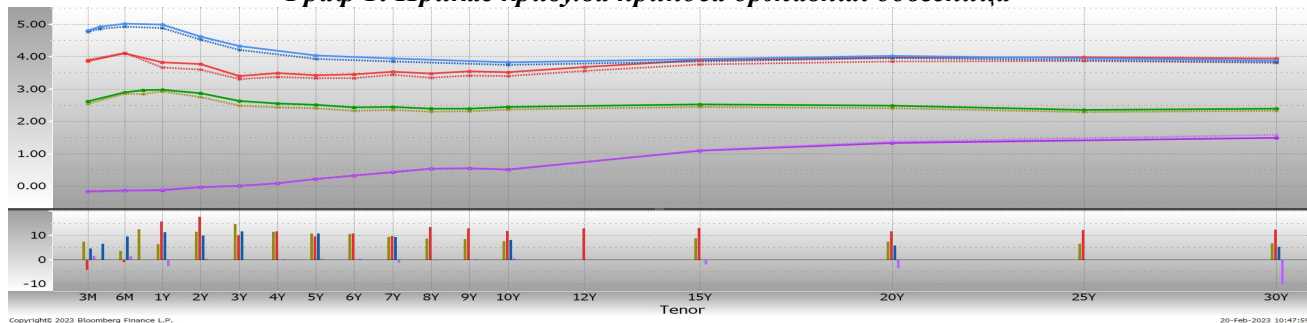
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	10.2.23	17.2.23	10.2.23	17.2.23	10.2.23	17.2.23	10.2.23	17.2.23
2 године	2.76	2.88	4.52	4.62	3.63	3.79	-0.04	-0.03
5 година	2.40	2.51	3.92	4.03	3.34	3.43	0.22	0.22
10 година	2.36	2.44	3.73	3.81	3.40	3.52	0.50	0.51

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси	
	10.2.23	17.2.23
3 мјесеца	2.584	2.651
6 мјесеци	2.854	2.888
1 година	2.940	3.005

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 17.02.2023. године (пуне линије) и 10.02.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Седмични раст приноса обвезница еврозоне настављен је и у протеклој седмици, при чему су највеће промјене забиљежене на предњем дијелу криве. Приноси њемачких обвезница су повећани између 8 и 12 базних поена, док су приноси италијанских обвезница повећани за 9 до 17 базних поена. На раст приноса обвезница највећи утицај су имале изјаве званичника ЕЦБ који су настојали да упозоре тржишта о могућности додатног повећања каматних стопа и након већ најављеног повећања од 50 базних поена на сједници која се одржава половином марта. Такође, неколико званичника је нагласило да ће одлуке о повећању каматних стопа након марта зависити од објављених економских података као и од нових економских прогноза које ће бити доступне за сљедеће сједнице УВ ЕЦБ. Предсједница Lagarde је поновила да ЕЦБ намјерава повећати каматне стопе за додатних 50 базних поена наредног мјесеца „с обзиром на основне инфлаторне притиске“, а да ће будуће одлуке бити доношене по принципу „састанак по састанак“. Поред дешавања у еврозони на наставак раста приноса утицај су имали и подаци који су објављени за тржиште САД, посебно подаци о кретању цијена, а који су такође отворили простор за наставак повећања каматних стопа у САД.

На почетку седмице објављене су нове прогнозе Европске комисије према којима се у овој години у еврозони очекује бржи економски раст од 0,9% (у новембру очекивано 0,3%), а самим тим и да ће бити избјегнута рецесија која је очекивана прије 3 мјесеца. Истовремено,

за текућу годину се очекује мања стопа инфлације од 5,6% (раније очекивано 6,1%). Консензус прогноза је да ће основна и темељна инфлација остати изнад 2% до 2025. године.

У закључку економског билтена ЕЦБ је наведено да ће УВ ЕЦБ остати на путу значајног повећања каматних стопа стабилним темпом и на путу да их задржи на нивоима који су довољно рестриктивни како би се осигурао благовремени повратак инфлације на 2% у средњем року. Поред тога наведено је да ће се од почетка марта ове године вриједност АРР портфеља смањивати одмјереним и предвидивим темпом, како евросистем више неће реинвестирати сва средства доспјелих обвезница. На крају је још једном потврђено да ће будуће одлуке монетарне политике наставити да зависе од економских индикатора и да ће бити одређене на принципу „састанак по састанак“, а да ће бити спремни да прилагоде све своје инструменте унутар мандата како би се осигурао повратак инфлације на средњорочни циљани ниво.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (Q/Q) 2. прелим. податак IV квартал	0,1%	0,1%	0,3%
2.	БДП – Холандија (Q/Q) прелим. IV квартал	0,1%	0,6%	-0,2%
3.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ДЕЦ	-16,0	-18,1	-14,4
4.	Трговински биланс – Холандија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	5,1	8,0
5.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	1,07	1,42
6.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	-4,51	-3,31
7.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	15,9	12,8
8.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ДЕЦ	-0,7%	-1,7%	2,8%
9.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) финал. ДЕЦ	-6,1%	-6,1%	-3,0%
10.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) ДЕЦ	-	9,9%	2,3%
11.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	2.762,5	2.765,4
12.	Запосленост – ЕЗ (Q/Q) прелим. IV квартал	-	0,4%	0,3%
13.	ILO стопа незапослености – Француска (Q/Q) IV квартал	7,3%	7,2%	7,3%
14.	Стопа незапослености – Португал (Q/Q) IV квартал	-	6,5%	5,8%
15.	Стопа незапослености – Холандија ЈАН	-	3,6%	3,5%
16.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.) ЈАН	10,0%	9,2%	9,6%
17.	Стопа инфлације – Француска (финал.) ЈАН	7,0%	7,0%	6,7%
18.	Стопа инфлације – Холандија (финал.) ЈАН	8,4%	8,4%	11,0%
19.	Стопа инфлације – Ирска (финал.) ЈАН	7,7%	7,5%	8,2%
20.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.) ЈАН	5,8%	5,9%	5,5%
21.	Стопа инфлације – Португал (финал.) ЈАН	8,6%	8,6%	9,8%
22.	Стопа инфлације – Грчка ЈАН	-	7,3%	7,6%
23.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) ЈАН	-	17,8%	21,6%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст, који је више био изражен на предњем и средњем дијелу криве. Фокус инвеститора је био на објављивању податка о стопи инфлације, који је показао да је иста током јануара смањена на 6,4% са 6,5% годишње, али је ипак изнад очекиваног нивоа од 6,2%. Неколико званичника је изјавило да ће можда бити потребно да се каматне стопе повећају и више од предвиђеног нивоа како би били сигурни да инфлација биљежи силазни тренд. Предсједник Феда из New Yorka Williams је изјавио да ће Фед наставити са истим трендом повећања док се растућа стопа инфлације не сузбије. Предсједница Феда из Dallasa Logan је изјавила да морају наставити са даљим повећањем каматних стопа на дужи период од очекиваног, уколико је то неопходно, док је предсједник Феда из Richmonda Barkin изјавио да се инфлација нормализује, али да се споро смањује. Предсједник Феда из Филаделфије Harker је био оптимистичнији предвиђајући да су званичници „вјероватно близу“ окончања циклуса монетарног поштравања. Предсједник Феда из Ст. Луиса Bullard је изјавио да неће искључити и подршку за повећање каматне стопе од 50 базних поена на састанку у марту, наводећи као разлог „дугу битку против инфлације“. Bullard је додао да ће се темпо економског раста вјероватно успорити и да ће се стопа незапослености повећати ка свом „дугогодишњем природном нивоу“. Према његовом мишљењу, чак и док је инфлација била

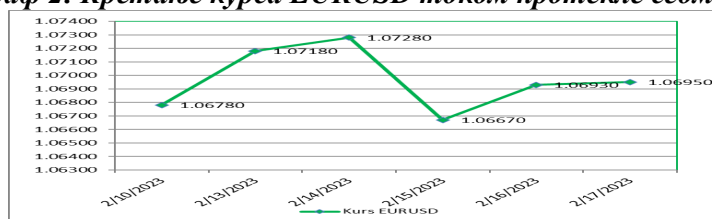
висока, а економска производња изнад потенцијалног нивоа, почео је „дезинфлаторни“ процес који би се могао наставити са додатним повећањем каматне стопе Феда.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г) ЈАН	6,2%	6,4%	6,5%
2.	Темељна стопа инфлације (Г/Г) ЈАН	5,5%	5,6%	5,7%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 10. ФЕБ	-	-7,7%	7,4%
4.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) ЈАН	5,4%	6,0%	6,5%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 11. ФЕБ	200.000	194.000	195.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених 4. ФЕБ	1.695.000	1.696.000	1.680.000
7.	Малопродаја (М/М) ЈАН	2,0%	3,0%	-1,1%
8.	Индекс улазних цијена (Г/Г) ЈАН	1,4%	0,8%	3,0%
9.	Индекс излазних цијена (Г/Г) ЈАН	2,8%	2,3%	4,3%
10.	Индустријска производња (М/М) ЈАН	0,5%	0,0%	-1,0%

USD је благо депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0678 на ниво од 1,0695.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Послодавци у Великој Британији очекују да ће повећати плате запосленима највише у посљедњих барем 11 година. Ипак, повећање плате од 5% је и даље значајно испод очекиване инфлације, показали су резултати истраживања. Овлаштени институт за људске ресурсе и развој (CIPD) је објавио вијест да 55% компанија које планирају запошљавање у овој години очекују да ће повећати базни или варијабилни дио плате, јер имају проблема са запошљавањем и задржавањем особља на тржишту рада у Великој Британији које је пренапрегнуто. Очекивања за просјечан раст плате у 2023. години износе 5%, што је највећи раст од 2012. године, од када се ови подаци прате. ВоЕ је на аукцији продала 650 милиона фунти (787 милиона долара) дугорочних обвезница са роком доспијећа од више од 20 година, што је била друга таква операција за дугорочне обвезнице које су продате из средстава која су формирана кроз процес квантитативних олакшица. Омјер понуде и потражње је износио 1,33, што је мање од 1,65 на првој аукцији за ову врсту обвезница која је одржана 30. јануара.

ВоЕ ће вјероватно у овој години повећавати каматне стопе споријим темпом у односу на 2022. годину, али треба пазити да не прекине циклус повећања каматних стопа прерано, сматра главни економиста ВоЕ Pill. Економисти очекују да ће Министарство финансија Велике Британије за јануар објавити буџетски дефицит од 8 милијарди GBP, што је највећи дефицит у посљедњих најмање 25 година. Јереми Хунт се суочава са позивима да смањи порезе и повећа плате у јавном сектору. Премијер Sunak је рекао политичарима Сјеверне Ирске да договор о побољшању трговинских аранжмана након Брежита још није постигнут, јер је ујурбаност дипломата подстакла очекивања да би он могао бити финализован за неколико дана.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ ЈАН	-	-12.900	-3.900
2.	Просјечне седмичне зараде (квартално) ДЕЦ	6,5%	6,7%	6,5%
3.	ИЛО стопанезапослености(квартално) ДЕЦ	3,7%	3,7%	3,7%

4.	Инфлација (Г/Г)	ЈАН	10,3%	10,1%	10,5%
5.	Малопродаја (Г/Г)	ЈАН	-5,6%	-5,1%	-6,1%
6.	РПИ улазне цијене производње (Г/Г)	ЈАН	14,7%	14,1%	16,2%
7.	РПИ излазне цијене производње (Г/Г)	ЈАН	13,3%	13,5%	14,6%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,8853 на ниво од 0,8885. GBP је благо депрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2062 на ниво од 1,2037.

ЈАПАН

Током протекле седмице, Влада Јапана је номиновала Kazuo Ueda на мјесто гувернера BoJ. Познато је да Ueda има докторат са Технолошког факултета у Massachusettsu, а називају га и јапанским Ben Bernankeom. Очекује се да ће Ueda бити именован 24. фебруара у Доњем дому, као први академик у историји BoJ који је преузео функцију гувернера. Uedaino досадашње искуство даје му статус неутралног аутсајдера са академском „тежином” који може рационално да процјени како преобликовати монетарну политику без дуготрајне везаности за тренутне монетарне олакшице.

Премијер Јапана Kishida је изјавио да се нада да ће ново руководство BoJ приликом вођења монетарне политике узети у обзир циљ Владе да постигне повећање плата и одржив економски раст. Он је такође изјавио да је преурањено говорити да ли би Влада и BoJ требало да ревидирају заједничку изјаву о монетарној политици, која обавезује BoJ да постигне циљану инфлацију од 2% у најкраћем могућем року.

Из BoJ је у петак саопштено да ће у априлу покренути пилот програм за тестирање употребе дигиталног ЈПЈ, придружујући се све већем броју земаља које желе да сустигну Кину која предњачи у лансирању дигиталне валуте централне банке. Очекивани потез BoJ је услиједио након двије године експериментисања и дати пилот програм би требало да означи завршну фазу у разматрању дигиталног ЈПЈ(CBDC), за који заговорници кажу да ће дати даљи подстицај дигиталној економији у земљи у којој готовина и даље чини велики удио у плаћањима. У оквиру програма BoJ ће се повезати са системом учесника да би испитала како би трансакције попут депозита и трансфера функционисале у пракси користећи дигиталну валуту. Очекује се да ће учествовати десетине финансијских институција, укључујући водеће банке у земљи, регионалне зајмодавце и компаније за дигитално плаћање. Kamiyama, шеф одјелјења за истраживање и статистику у BoJ који надгледа развој CBDC, је изјавио да ће пилот програм трајати неколико година и да ће укључивати разговоре не само са комерцијалним банкама, већ и са небанкарским фирмама за поравнање.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) P	IV квартал	2,0%	0,6%	-1,0%
2.	Приватна потрошња (Q/Q) P	IV квартал	0,5%	0,5%	0,0%
3.	Пословна потрошња (Q/Q) P	IV квартал	-0,3%	-0,5%	1,5%
4.	Индустријска производња (Г/Г) F	ДЕЦ	-	-2,4%	-0,9%
5.	Искориштеност капацитета (М/М)	ДЕЦ	-	-1,1%	-1,4%
6.	Трговински биланс (у милијард. ЈПЈ)	ЈАН	-3.976,7	-3.496,6	1.451,8
7.	Извоз (Г/Г)	ЈАН	-1,7%	3,5%	11,5%
8.	Увоз (Г/Г)	ЈАН	20,6%	17,8%	20,7%
9.	Основне машинске поруџбине (Г/Г)	ДЕЦ	-6,1%	-6,6%	-3,7%

ЈПЈ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 140,39 на ниво од 143,27. ЈПЈ је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 131,36 на ниво од 134,15.

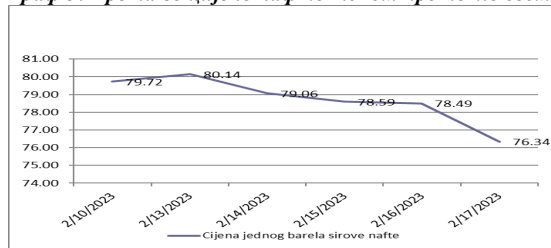
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта нафте у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,72 USD (EUR 74,66).

Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију смањења. Блажи раст је забиљежен почетком седмице када је цијена забиљежила раст благо преко 80 USD по барелу, углавном због вијести да ће Русија смањити понуду нафте од марта. Почетком седмице је из Владе САД саопштено да ће ослободити већи обим залиха нафте из стратешких резерви, што је утицало на стабилизацију тржишта. До средине седмице цијена је наставила да се смањује и даље управо под утицајем вијести да ће Влада САД ослободити залихе нафте из стратешких резерви. ОПЕС очекује да ће глобална тражња за нафтом у овој години бити повећана за 2,32 милиона барела дневно, односно за 2,3%. У наредним данима цијена је и даље биљежила смањење, након објављивања податка да су залихе нафте у САД повећане, али пад није био изражен јер је и даље у фокусу појачана тражња за нафтом од стране Кине. Министар енергије Саудијске Арабије Абдулазиз бин Салман је изјавио да ОПЕС+ планира да се држи договора који је постигнут у октобру за 2023. годину. Тржиште нафте је у посљедње вријеме нестабилно јер трговци анализирају и процјењују евентуално економско успорење у САД, што се може одразити на пад тражње за нафтом, док са друге стране очекују раст тражње за нафтом у Кини, која је највећи увозник нафте. У петак је настављен пад цијене нафте углавном под утицајем очекивања даљег раста каматних стопа Феда, што би се могло одразити и на тражњу за нафтом.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 76,34 USD (EUR 71,38). Посматрано на седмичном нивоу цијена је смањена за 4,24%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не носи одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.865,57 USD (EUR 1.747,12).

Током протекле седмице цијена злата је била под утицајем очекивања података о инфлацији у САД. Ови подаци су објављени средином седмице, те је почетак трговања у претходној седмици углавном био под утицајем поменутих очекивања и цијена није биљежила изражену волатилност. Након што су објављени подаци о инфлацији у САД, која је била већа од очекиване, цијена злата је смањена. У четвртак се цијена злата нашла близу најнижег нивоа у посљедњих мјесец дана под утицајем података о инфлацији који су указали да би Фед ипак могао наставити са политиком раста каматних стопа. До краја седмице цијена злата је благо повећана, углавном под утицајем кретања USD и очекивања даље политике Феда. Цијена злата благо слаби током посљедње три седмице, углавном под утицајем инфлације, јачања тржишта рада у САД и шпекулација да Фед и даље има довољно подстицаја да настави са повећањем каматних стопа. Предсједник Феда из St. Louisa Bullard је изјавио да би се централна банка могла вратити на повећање каматних стопа оштријим темпом и подстакао је изгледе за повећање од 50 базних поена у марту. Предсједница Феда из Clevelanda Loretta Mester је, такође, рекла да ће каматне стопе вјероватно порасте изнад 5% како се Фед буде борио против инфлације. Тржишта су још увијек несигурна око тога када ће каматне стопе достићи врхунац, те тако поједини аналитичари очекују да би референтна каматна стопа Феда могла премашити ниво од 6%.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.842,36 USD (EUR 1.722,64). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је смањена за 1,24%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

